

OPINIE

Orkaan crisis

Energie Nederland, jaargang 8, nr. 12 • dinsdag 27 september 2005

Les van Katrina

Het laatste woord over de gevolgen van de orkaan Katrina is nog lang niet gezegd. Afgezien van het grote menselijke leed en de mogelijk politieke 'fall out' voor president Bush, zijn ook de gevolgen voor de energiesector aanzienlijk. De schade aan het energiesysteem in de getroffen regio is omvangrijk. Bovendien bleek maar weer eens dat de kwetsbaarheid van energiesystemen groot is door de wederzijdse afhankelijkheid tussen de verschillende sectoren. Daar ligt misschien ook een les voor andere landen.

Door
Coby van
der Linde

Er is, twee weken na het passeren van de storm, nog steeds ongeveer 55 procent van de olieproductie en 34 procent van de gasproductie in het Amerikaanse deel van Golf van Mexico is nog niet op gang gekomen. Ook blijven 4 raffinaderijen – ongeveer 5 procent van de Amerikaanse raffinagecapaciteit – nog dicht en de verwachting is dat het enige tijd zal duren voordat deze raffinaderijen weer op gang komen. De benzineprijzen stegen snel in de eerste dagen na de storm tot rond de 2 dollar per gallon maar beginnen nu in een aantal lokale markten weer wat te dalen (naar 1,78 dollar per gallon) doordat deze markten weer wat beter bevoorrad kunnen worden. Ook gasbehandelingsfaciliteiten zijn beschadigd geraakt en er

wordt geprobeerd om gasleveringen via andere pijpleidingen en gasbehandelingsfaciliteiten te leiden zodat meer gas de markt in het noordoosten van de VS kan bereiken. Toch zijn de gasprijzen nog ongekend hoog, namelijk rond de 11 dollar per mbtu (million British Thermal Unit, 3412 BTU is gelijk aan 1 kWh).

Pareren

In de eerste dagen na de storm bleek hoe groot de afhankelijkheid was van elektriciteitsproductie omdat pijpleidingen, hoewel onbeschadigd, geen olie of gas konden vervoeren omdat er geen elektriciteit was. Inmiddels is de elektriciteitsproductie weer goed op gang gekomen.

Echter zowel voor de olie als de gassector geldt dat de industrie nog lang niet kan terugkeren naar de capaciteit van voor de storm. Katrina beschadigde een Amerikaanse olie- en gassector, die alle capaciteit nodig had om de markten in de VS te kunnen bedienen en nu nog meer moeite heeft om de markt te voorzien. De druk op buitenlandse markten was onmiddellijk aanwezig om mogelijke tekorten op te vangen. Het IEA moest er aan te pas komen om de ergste prijsdruk te pareren met het bevoorraden van de markt met olieproducten uit de strategische voorraden van Europa en Japan.

Destructie

De beelden van de destructie die Katrina had aangericht waren indrukwekkend. Wat nog meer indruk maakte was dat het energiesysteem van een land zo precair in

elkaar kan zitten. Van put tot pomp of gasfornuis en verderaf gelegen markten in het midwesten en noordoosten van de VS; alles is geraakt door de vernielingen. De ene markt zag de lokale reserves slinken prijzen en de snel stijgen, de andere markt had moeite om de bevoorrading te reorganiseren vanwege een gebrek aan vervoerscapaciteit. De kettingreactie was groot. Zonder gas geen elektriciteit en zonder elektriciteit geen raffinage. De onderlinge afhankelijk in de energieketen is groot en maakt het energiesysteem erg kwetsbaar. De snelle reactie, hier wel, van de verschillende instanties, zowel nationaal als internationaal, voorkwam grote fysieke tekorten.

Thuis

Naar aanleiding van de overstroming van New Orleans kondigde staatsecretaris Schultz een onderzoek aan naar de kwaliteit van de dijken en duinen in Nederland. Het

wachten was op een zelfde aankondiging van minister Brinkhorst dat hij de ketenafhankelijk in de energiesectoren in Nederland in kaart wilde brengen omdat ook hier zonder elektriciteit grote storingen vermoed moeten worden in de andere energiesectoren. Kortom, hoe storingsbestendig is de Nederlandse energievoorziening, waar zitten de zwakke plekken in de ketenafhankelijkheid en hoe flexibel is ons systeem om snel maatregelen te nemen om al te grote verstoringen te voorkomen? De aankondiging kwam echter niet. Als er een les is die geleerd kan worden van Katrina is dat leverings- en voorzieningszekerheid thuis begint. ■

Coby van der Linde is hoofd van het Clingendael International Energy Programme, hoogleraar Geopolitiek en Energiemanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen en lid van de Algemene Energieraad.

